

13-2018 Implementering av bærekraftstrategien

Forslagsstiller

Samfunnskomiteen

Målsetting for prosjektet

Den nasjonale bærekraftstrategien for vannbransjen inneholder et overordnet mål samt flere delmål, som er blitt til gjennom en omfattende prosess i bransjen. De nasjonale målene skal tjene som inspirasjon for den enkelte virksomhet, som selv bør fastsette sine konkrete bærekraftsmål basert på lokale forhold og forutsetninger. Det overordnede målet for vannbransjens bærekraftstrategi som ble vedtatt av årsmøtet 2017 er at "Norsk vannbransje skal forvalte og utvikle vann- og avløpsinfrastrukturen på en måte som sikrer rent vann i springen og i naturen, og som bidrar til at Norge når sine bærekraftsmål."

Formålet med dette prosjektet er å vise vei for Norsk Vanns medlemmer på hvordan de enkelt kan jobbe med bærekraft for vann og avløp. Prosjektet skal vise hvordan utvalgte kommuner og selskaper implementerer bærekraftstrategien. Dette kan vises ved bruk av eksempler på hvordan ting kan gjøres, som for eksempel handlingsplaner og tiltaksplaner.

Bakgrunn

Bakgrunnen for dette prosjektet er årsmøtet 2017 sitt vedtak om en bærekraftstrategi for vannbransjen, og oppfølging av denne. Den nasjonale bærekraftstrategien som er vedtatt har kommet på plass gjennom bl.a. Norsk Vann rapport 205, "Bærekraftig forvaltning av VA-tjenestene".

Utviklingen av bærekraftige vann- og avløpstjenester vil pågå over mange år; i takt med endringer i eksterne rammebetingelser og i takt med utviklingen av bransjespesifikke ambisjoner, kunnskap, teknologi, metoder og verktøy på området. Utviklingstiltakene på nasjonalt nivå skal være forankret i årlige handlingsplaner for Norsk Vann, gjennom årlige prioriteringer i Norsk Vanns prosjektsystem og i utviklingsplanene for bedreVANN. Lokalt vil utviklingen skje basert på evt. nasjonale krav samt lokalt fastsatte mål og ambisjoner for den enkelte virksomhet.

Styret vedtok i januar 2017 å gjennomføre prosjektet "Bærekraftig vannbransje – mål og indikatorer 2017 – 2018". Prosjektet er delt i 5 delprosjekter:

Del 1-2017: etablering og forankring av bærekraftstrategi. *Status: avsluttet.*

Del 2-2017-2018: pilotkjøring av BKI (bærekraftindikatorer), forberede implementering i bedreVANN i 2018. *Status: påbegynnes i 2018.*

Del 3-2017-2018: Implementering av BKI i bedreVANN etter gjennomført pilot. *Status: påbegynnes i 2018.*

Del 4-2017-2018: CO₂-/klimaregnskap – og veiledning. *Status: pågår.*

Del 5- 2017: digitalisere bærekraftveiledningen, med nye eksempel på energitiltak/effektivisering. *Status: gjennomføres i 2017.*

Bærekraftstrategien blir først vellykket når den blir implementert i kommunene og selskapene. Nye hjelpemidler og verktøy vil utvikles etter hvert som kunnskap og behov er identifisert, noen eksempler er vist i pågående delprosjekter nevnt ovenfor.

Dette prosjektet skal bidra til å formidle de gode eksemplene på bærekraft-tiltak fra kommuner og selskaper, samt fra vannbransjen som helhet, til inspirasjon for andre. Digitalisert løsning for effektiv oppdatering og formidling av gode eksempler skal benyttes.

Prosjektopplegg (kort beskrivelse)

For å bidra til at bransjen lettere kan nå målsettingene i bærekraftstrategien vil Norsk Vann gjennom dette prosjektet arbeide videre med utvikling av bærekraftsatsingen i vannbransjen, gjennom å:

- Bidra til implementering og videreutvikling av relevante bærekraftsmål for vannbransjen, som kan tjene som en rettesnor og inspirasjon for arbeidet lokalt i den enkelte virksomhet
- Videreutvikle verktøykassen med veiledninger og gode eksempler som styrker kunnskaps- og metodegrunnlaget samt stimulerer til bærekraftige tiltak og løsninger lokalt

Prosjektet skal identifisere utvalgte kommuner og selskaper som kan vise gode eksempler på hvordan bærekraftstrategien kan tas i bruk. Både store og små tiltak vil være interessante i denne sammenheng. Her må små, mellomstore og store kommuner inviteres inn. Prosjektet skal etablere en digital idébank som Norsk Vanns medlemmer kan bruke i bærekraftarbeidet lokalt, samt videreutvikle verktøykassen som finnes på bærekraft. Prosjektet skal også beskrive hvordan forankring av bærekraftstrategien kan gjøres gjennom lokalpolitiske prosesser og vedtak.

Noen sentrale spørsmål kan være hva bærekraftstrategien betyr for måten kommunene og selskapene jobber, bl.a. gjennom organisering og ledelse og bærekraftige innkjøp i sektoren.

Prosjektet innebærer følgende delaktiviteter:

- Avholde oppstartsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for prosjektet for å drøfte nærmere hvordan prosjektet best skal

løses, herunder antall møter og møteplan

- Gjennomgang av hva som er utført i pågående bærekraftprosjekt og sammenholde dette med prosjektbeskrivelsen. Utfra dette beskrive hva som er mangler i veiledningsmaterieell og hva dette prosjektet skal dekke av disse manglene/behovene.
- Innhente nødvendig grunnlagsinformasjon for å besvare oppgaven
- Utarbeide forslag til rapport
- Gjennomføre workshop med styrings- og referansegruppe for drøfting av rapport
- Revidere rapport
- Gjennomføre høring av revidert rapportforslag i styrings- og referansegruppen
- Utarbeide endelig rapport
- Avholde avslutningsmøte mellom styringsgruppe og rådgiver for å behandle endelig rapport og avtale videre oppfølging av rapporten
- Markedsføre og implementere resultatene

Organisering/deltakere

Prosjektet styres av en styringsgruppe med 4 representanter fra Norsk Vanns medlemmer, som er oppnevnt av Norsk Vanns samfunnskomité. Noen av medlemmene i styringsgruppen bør ha deltatt i tilsvarende styringsgrupper i andre Norsk Vann prosjekt på bærekraft. Det forventes at styringsgruppe og rådgiver møtes 3 ganger (oppstartsmøte, workshop, avsluttende møte) og at øvrig kommunikasjon er per mail/tlf. Styringsgruppen vil foreslå deltakere i en referansegruppe. Referansegruppen blir invitert til workshopen og til å gi innspill til rapporten.

Norsk Vanns sekretariat vil ivareta prosjektadministrasjon, trykking/markedsføring mv.

Kostnader/finansiering

Prosjektkostnader er anslått til kr 770 000 og skal i sin helhet finansieres av Norsk Vann prosjekt. Prosjektet har følgende budsjettposter:

Kostnader	
Faglig utredning og rapportering	500 000
Møter styrings-/referansegrupper	50 000
Trykking og formidling	100 000
Prosjektadministrasjon	70 000
Uforutsett	50 000
Totalt	770 000

Finansiering	
Norsk Vann prosjekt	770 000
Ekstern	-
Totalt	770 000

Posten «Faglig utredning og rapportering» angir maks. ramme for utredningsarbeidet, herunder timekostnader, reisekostnader, møter og ev. biomkostninger.⁸⁰

Kost/nytte

Implementering av bærekraftstrategien for vannbransjen vil gi alle medlemmene i Norsk Vann et stort løft. Som alltid vil noen gå foran og vise de gode eksemplene på hvordan dette skal gjøres. Dette ønsker vi å dele med alle medlemmene. Det skal være enkelt å jobbe bærekraftig i vannbransjen. Lykkes vi med dette arbeidet bidrar bransjen stort til det grønne skiftet som landet trenger. Vannbransjen er en viktig bransje om Norge skal lykkes med målene sine.

Tidsplan

Prosjektet starter opp februar 2018 og rapporteres innen desember 2018.

Rapportering og informasjon

Prosjektet rapporteres i form av en idébank på norskvann.no. Styringsgruppe avgjør i hvilken grad det også skal produsere skriftlig materieell/veiledninger. Til markedsføring av resultatene utarbeides 2-siders informasjonsark samt artikkel.

Resultatene fra prosjektet presenteres dessuten i Bulletin og på norskvann.no. En faglig basert artikkel sendes relevante tidsskrifter som VANN, Kommunalteknikk, Teknisk Ukeblad mv.

Prioriteringskriterier

Kriterier	
1) Er prosjektet i samsvar med strategiplanen?	Ja. Bærekraftstrategien er et viktig mål i strategiplanen.
2) Er prosjektet innenfor en av følgende prosjektkategorier: a) tekniske veiledninger/rapporter, b) forvaltningsveiledninger/-rapporter eller c) strategiske prosjekter/utredningsprosjekter	Prosjektet faller inn under kategori c) strategiske prosjekter.
3) Er prosjektet egnet til å løse utfordringer for ulike medlemskategorier?	Ja. Prosjektbeskrivelsen legger vekt på at Norsk Vanns medlemmer i alle størrelser skal kunne ha god bruk for rapporten.
4) Fører prosjektet til utvikling av nye veiledninger/verktøy?	Ja.
5) Er prosjektet tilstrekkelig stort til å gi et tilfredsstillende resultat?	Ja.
6) Er det sannsynlig med økonomiske bidrag fra eksterne miljøer til prosjektet?	Nei. Dette er ikke vurdert.

Thomas Langeland Jørgensen / Samfunnskomiteen
29. september 2017 (sist oppdatert dato)

Direktørens forslag til prioritering for 2018:

Gjennomføres i 2018 som en utvidelse av eksisterende bærekraftprosjekt med kr. 300.000,-. Implementering av bærekraftstrategien vil gjøres enklere ved at aktørene deler sine erfaringer og gode eksempler med hverandre. En idebank vil være et viktig verktøy for å oppnå dette. Imidlertid er det avsatt kr 100.000,- i eksisterende bærekraftprosjekt til et slikt formål. Det anses som mest hensiktsmessig og effektivt å utvide eksisterende prosjekt istedenfor å etablere et nytt bærekraftprosjekt. I det utvidete bærekraftprosjektet kan også forslaget om eksempler på hvordan bærekraftmål kan forankres lokalpolitisk, ivaretas. Dette vil også gjøre det enklere å få oversikt over hvor langt man kommer i eksisterende (og evt. utvidet) prosjekt i 2018, hvilke behov som deretter gjenstår og bygge gjenstående behov inn i et nytt bærekraftprosjekt som kan foreslås som et 2019-prosjekt.

Innspill i høringsrunden

Samfunnskomiteen:

Samfunnskomiteen støtter direktørens innstilling, og er enige i at prosjektet kan sees i sammenheng med eksisterende prosjekt. Bærekraft vil følge vannbransjen i mange år framover, og er et viktig satsingsområde.

Avløpskomiteen:

Direktørens forslag til prioritering støttes.

Vannkomiteen:

Direktørens innstilling støttes.

Direktørens innstilling til styret:

Gjennomføres i 2018 som en utvidelse av eksisterende bærekraftprosjekt med kr. 300.000,-.